

Ajankohtaista Kuntaliitosta

Lammin päivät 5.10.2023

Tommi Maasilta, ympäristöpäällikkö, yhdyskunta ja ympäristö –yksikkö, Kuntaliitto

Suomen Kuntaliitto ry

- Suomen vaikuttavimpia edunvalvontajärjestöjä.
- Jäsenenä kaikki Suomen 309 kuntaa ja kaupunkia. Toiminnassa mukana myös maakuntien liitot, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.
- 140 oman alansa huippuasiantuntijaa:
  - laki, talous, elinvoima, demokratia, ympäristö, tietoyhteiskunta, koulutus, kulttuuri jne.
- Ydintehtävinä kuntien ja kaupunkien toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen edunvalvonta- ja neuvontapalveluilla.

A photograph of two women walking outdoors. The woman on the left has long brown hair and is wearing a red top under a blue denim jacket. The woman on the right has dark curly hair and is wearing a black jacket over a floral patterned top. They are both smiling and looking towards the right. In the background, there is a body of water and a line of trees under a bright sky.

**Vaikuttaminen on
tärkein tehtävämme.
Teemme kestäväää
tulevaisuutta kunnille
ja koko yhteiskunnalle.**

Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö

Maankäyttö ja ympäristö
Tekniikka ja turvallisuus

Ari Korhonen
Turvallisuus

Mikko Simpanen
Toimitilat

Anne Jarva
Maankäyttö ja kaavoitus

Tiina Hartman
Maapolitiikka

Johanna Mäkinen
Terveysturvallisuus
nyky- ja tulevaisuudessa
hanke

Kaisa Mäntynen
Ympäristöterveys

Minna Puura
Assistentti

Paula Mäenpää
Rakennusvalvonta ja rakentaminen

Miira Riipinen
Johtaja

Paavo Taipale
Yhdyskunta-
tekniikka

Johanna Vilkuna
Liikenne

Vesa Peltola
Energia

Marko Nurmikolu
Johtava juristi

Jukka Latokylä
Rakentamislain
toimeenpano ma

Ulpu Juvalainen
Juristi ma,
alueidenkäyttö ja
rakentaminen

Tommi Maasilta
Ympäristönsuojelu

Päivi Tiihonen
Rakennetun
ympäristön DIGI

Laura Hassi
Asuntopolitiikka

Tuulia Innala
Jätehuolto, vesihuolto ja
hulevedet

Minna Mättö
Juristi (työvapaalla
23 loppuun)

Pauliina Jalonen
Ilmastonmuutos

Kunnat ympäristön- ja luonnonsuojelijana

Ympäristölainsäädännön sujuva toimeenpano kunnassa

Puhdas ympäristö on kunnan vetovoimatekijä.

Kuntien ympäristövalvonta ja luvitus on ketterä lähipalvelu

Paikallistuntemus, viranomais- ja asiakasyhteistyö arkipäivää.

Kuntien ympäristöresursseihin kannattaa panostaa

Luontoarvot osana kunnan maankäyttöä

Kunnat **sovittavat maankäytössään luontotavoitteet yhteen** muiden kestävän yhdyskuntakehityksen tavoitteiden kanssa

- yhteen sovittamisen työkalut ja osaaminen kunnille, korvausperiaatteiden päivitys?

Kunnat käyttävät ja tuottavat toiminnassaan **luontotietoa**

Luontokunnat, KuntaHelmi, METSO yms. **rahoitus pysyväksi**

Luontolaki - puitelaki luontokadon torjuntaan?

- Asetetaan tavoite, määritellään suunnittelujärjestelmä ja tunnistetaan luontokadon torjumisen paikalliset ratkaisut

EU:n ympäristösäätely todeksi kunnissa kuntia kuullen

EU:n ympäristösäätely vaikuttaa kuntien tehtäviin merkittäväällä tavalla kunnan eri rooleissa

Kunnat vastaavat asukkaidensa ja toimijoidensa lähiympäristöstä ja tuntevat sen parhaiten

Kuntien maankäyttötoimivallan kunnioittaminen, paikalliset olosuhteet huomioon ja kuntakenttä mukaan Suomen EU-vaikuttamiseen

Maankäyttö, rakentaminen ja asuminen

- **Alueidenkäyttölaki** uudistus etenee: lupaus kuntien kaavamopolin turvaamisesta, ei lisää kaavatasoja, lakikirjaus ja käsittelyaika maanomistajan aloiteoikeudesta asema- ja yleiskaavaan, kumppanuuskaavamenettely & MAL-sopimukset lakiin, maankäyttösopimusmenettelyn selkeyttäminen, maakuntakaavan yksityiskohtaisuuden vähentäminen, teollisuuspuistokaavat...
- **Lunastuslain** korvauserusteet uudistetaan vahvistamalla omaisuudensuojaa (viite OM 2019:12)
  - *Haitallinen vaikutus kuntien yhdyskuntakehittämiseen mm. nostaa maan arvoa ja siten tyrehdyttää vapaaehtoiset maakaupat!*
    - **Rakentamislain** korjaaminen hallinnollisen taakan keventämiseksi
    - **Rakennusvalvontauudistus** koko Suomessa palvelutaso, osaaminen, yhtenäiset tulkinnat, kunnilta ei siirretä tehtäviä hyvinvointialueille (ml. ympäristöterveys)
    - **Paljon kirjauksia lupakäsittelyjen** sujuvoittamisesta, käsittelyajoista ja digitalisoinnista
      - *Yhdistettävissä kokeiluohjelmaan?*
    - Ohjataan **resursseja** kaavoitukseen, rakennusvalvontaan, ympäristö- ja vesilupaviranomaisille sekä hallinto-oikeuksille
    - Moniulotteinen **asuntopolitiikkakokonaisuus**
      - Painotus vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon, ARA-tuotantoa vähennetään ("hallitusti"), MAL-sopimuksissa ei enää määritellä ARA-tuotannon osuutta, asuntotuen leikkaus
      - Tartutaan MAL-kaupunkiseutujen ulkopuolisten alueiden kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon rahoituskriisiin

Infrastrukturi ja ympäristö

- **Panostukset liikenneinfrastrukturiin (3 mrd € investointiohjelma valtion omaisuustuloista)**
  - Liikenteen investointiohjelman ratahankkeet priorisoitu, tiehankkeita ja korjausvelkaa hoidetaan, MAL- sopimusten valtionrahoitus luvattu.
  - **Liikenteen rahoituksen ja verotuksen** kokonaisuudistus käynnistetään (LVM ja VM). **Liikenne 12 päivitys** käynnistyy. **Mikroliikkumisen** hallinnan työkalut kaupungeille ja kunnille.
- **Joukkoliikenteen** ja henkilökuljetusten ALV nosto 10->14 %. Lisäksi kaupunkiseutujen joukkoliikenteen ilmastoperusteisen valtionavustuksen lakkautus.
- **Jätelakia** muutetaan siten, että kuntien vastuu rajataan vain kotitalousjätteisiin. Kuntien toissijaista vastuuta jätelaissa tarkennetaan niin, että kunta voi myydä jätehuoltopalveluja elinkeinoelämälle vain todellisessa markkinapuutteessa *Yhdistettynä sidosyksikkökirjauksiin – erittäin huono asia kuntien näkökulmasta.*
- Julkisen sektorin **tilaohjelma**, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tila-kustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin.
- **Turvallisuus ja kriittisen infran** suojaus laajasti, *mutta kuntia toimijoina ei tunnisteta.*
- **Konkreettista luonnonsuojelun edistämistä, mutta rahoitus vähenee, riittääkö raha kuntien luontotyön tukeen?**
- **Kuntien ilmastosuunnitelmavelvoite poistetaan ilmastolaista, energiadirektiivien toimeenpanossa kustannustehokkuus ja kansalliset joustot**

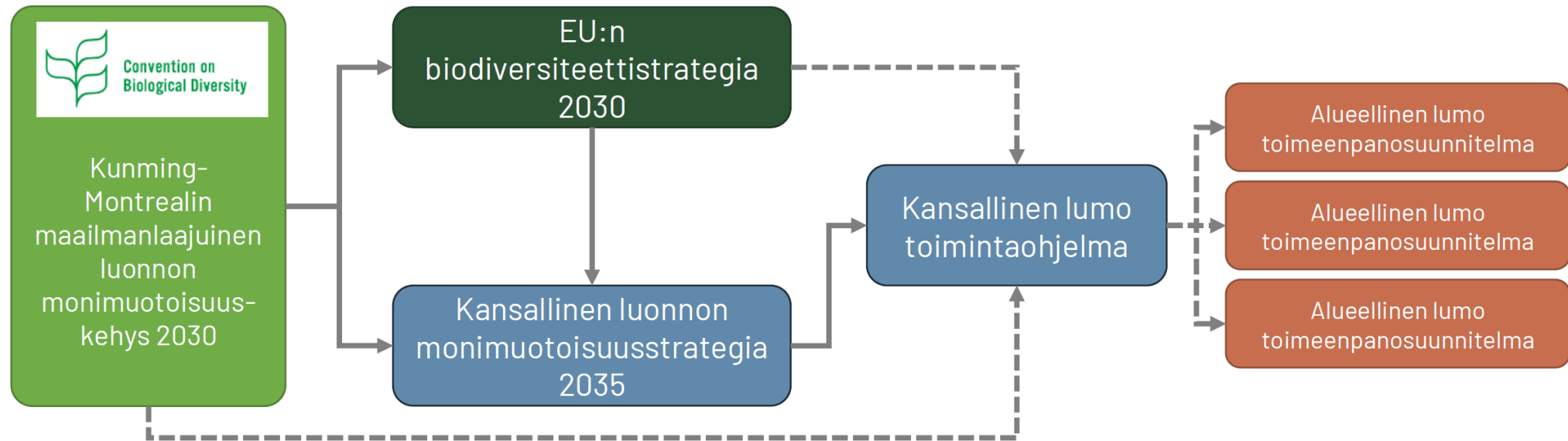
Hallitusohjelmanostoja luontoasioista

- *Hallitus jatkaa ja kehittää METSO-, Helmi- ja NOUSU-ohjelmia sekä käynnistää vapaaehtoisen suojelun ohjelman myös meriluonnolle.*
- *Hallitus asettaa kansalliset tavoitteet siten, että ne ovat yhteensovittavissa yhteiskunnan muiden tarpeiden kanssa.*
- *Hallitus tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä yhteistyöllä ja tekee positiivisista vaikutuksista luontoon Suomen vientituotteen.*
- *Hallitus valmistelee poikkihallinnollisesti kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja sen toimintaohjelman.*
- *Hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät.*

Kansallinen luonnon monimuotoisuus –strategia ja toimintaohjelma

KOKONAISKUVA

Kestävä yhdyskunta ja ympäristö

- **Luonnon monimuotoisuustavoitteet** kyetään yhteensovittamaan kunnan muiden maankäytön tavoitteiden kanssa ja yhteensovittamiseen on työkaluja (esim. kunnille käyttökelpoinen kompensations toimintamalli).
- EU:n ja kansalliset luonnonsuojelua ja ennallistamista koskevat velvoitteet ja tavoitteet huomioivat suomalaisten kuntien ja kaupunkien ominaispiirteet ja jättävät liikkumatilaa paikallisille valinnoille.
- **Viranomaistehtävät** (ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu, rakennusvalvonta, jätehuolto) järjestetään joustavasti alueelliset erot huomioiden

Myytti lakihankkeet (Vn:n lainvalmisteluohjelma)

Syksy 2023

- **Ympäristöhankkeiden lunastuslaki (TEM) – HE 21/2023 vp**
<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+21/2023>
- **Vk 45: PIMA-tukilaki (YM)**
- **Vk 51: Tupakkalain muutos (STM)**

Kevät 2024

- **Vk 4: Weser-pykälät, YSL, VL ja VesienhL (YM) – työryhmän mietintö**
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?proposalId=d9ff900c-2ee7-4bf0-94c2-7bf0e1fc72de&attachmentId=21079>
- **Vk 7: Eläinlääkeasetus (STM)**
- **Vk 9: TSL 52 §:n muutos (STM)**
- **Vk 11: Jätelain muutos, vaihe I (YM)**
- **Vk 14: Ryhti-muutos (YM)**
- **Vk 15: Ysl-muutokset luvanvaraisuuteen (YM)**
- **Vk 18: Vesilain muutos, virtavedet (OM)**

Myytti-työt syksy 2023

- Syksyn lakiryhmät

- YSL muutos – vakuudet (Marko)
- VHL:n kokonaisuudistus (Marko, Pete)
- UTU-ryhmä (Marko)
- Katujen kunnossapitoL

- Syksyn opastyöt

- YM:n tuulivoimaopas
- YM:n aurinkovoimaopas
- KL:n delegointiopas
- Ymp. taksaopas
- Muutoksenhakuopas – yth

- EU-asiat

- EnnallistamisA, jätevesidirektiiviD, ilmalaatuD, GigabitD, NettoNollaA, JäteD, Kriittiset raaka-aineetA, MaaperäD, RED3-D ja EED, IED, AQD ja E-PRTR-A

Uusia säädöksiä 2023 mm.

Luonnonsuojelulaki

- Voimaan **1.6.2023**. Kunnan roolin täsmen-täminen.
- Varovaisuus-periaate
- Uhanalaisuuden huomioiminen viranomaisessa

Kaivoslaki

- Voimaan **1.6.2023**.
- Kuntakaava pakolliseksi.
- Lisärajoituksia menettelyihin
- Huom! Uusi vero.

TOVA-laki

- Voimaan **1.1.2025**.
- ÖSRA ja vakuutus poistuu.
- Maksupohja kasvaa.

Ilmastolaki (kunta)

- Voimaan **1.3.2023**.
- Pakollinen ilmastosuunni-telma!!

Uusi luonnonsuojelulaki & kunnat

Tilanne

- HE 76/2022 vp annettiin 5/2022 ja lakiesitys hyväksyttiin 12/2022
- **Uusi LSL (9/2023) tuli voimaan 1.6.2023**
- **Asetuksia**
  - LSA-luonnos – oli lausunnoilla keväällä - tulossa
  - Ekologista kompensatiota koskeva asetusta annettu (YmA 933/2023), voimaan 15.9.2023
  - Tulossa asetukset maisemanhoitoalueista, tiedonhallinnasta ja luontopaneelista (käynnissä)
- Kuntien kannalta keskeiset asiat laista **koostettu yleiskirjeeksi:**
<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2023/uusi-luonnonsuojelulaki-voimaan-162023-1>

**Perinteisesti kuntia ei tunnistettu kovin hyvin
luonnonsuojelulain toimijoina.**

**Uusi laki toimii pitkälti perinteisellä tavalla, mutta
tunnistaa kunnat paremmin!**

Uudet säännökset kuntanäkökuilmasta mahdollistavia.

Ajankohtainen EU lainsäädäntö

Ennallistamisasetus, Nature Resolution Law, NRL

Nettonollateollisuussäännös, Net Zero Industry Act, NZIA

Kriittiset raaka-aineet, Critical Raw Materials Act, CRMA

Uusiutuvan energian direktiivi, Renewable Energy Directive, RED

Laki maaperän terveydestä, Soil Health Act/Law

Tavoitteet ja ongelmakohdat

Ennallistamisasetus

- Luonnon ja sen monimuotoisuuden palauttaminen
- Koskee ekosysteemejä
- Lisättävä vihreän % määrää (artikla 6)
- 20 % EU:n alueista 2030, kaikki ennallistamista tarvitsevat ekosysteemit 2050
- Määritelty keski-eurooppalaisen standardin mukaan

NZIA

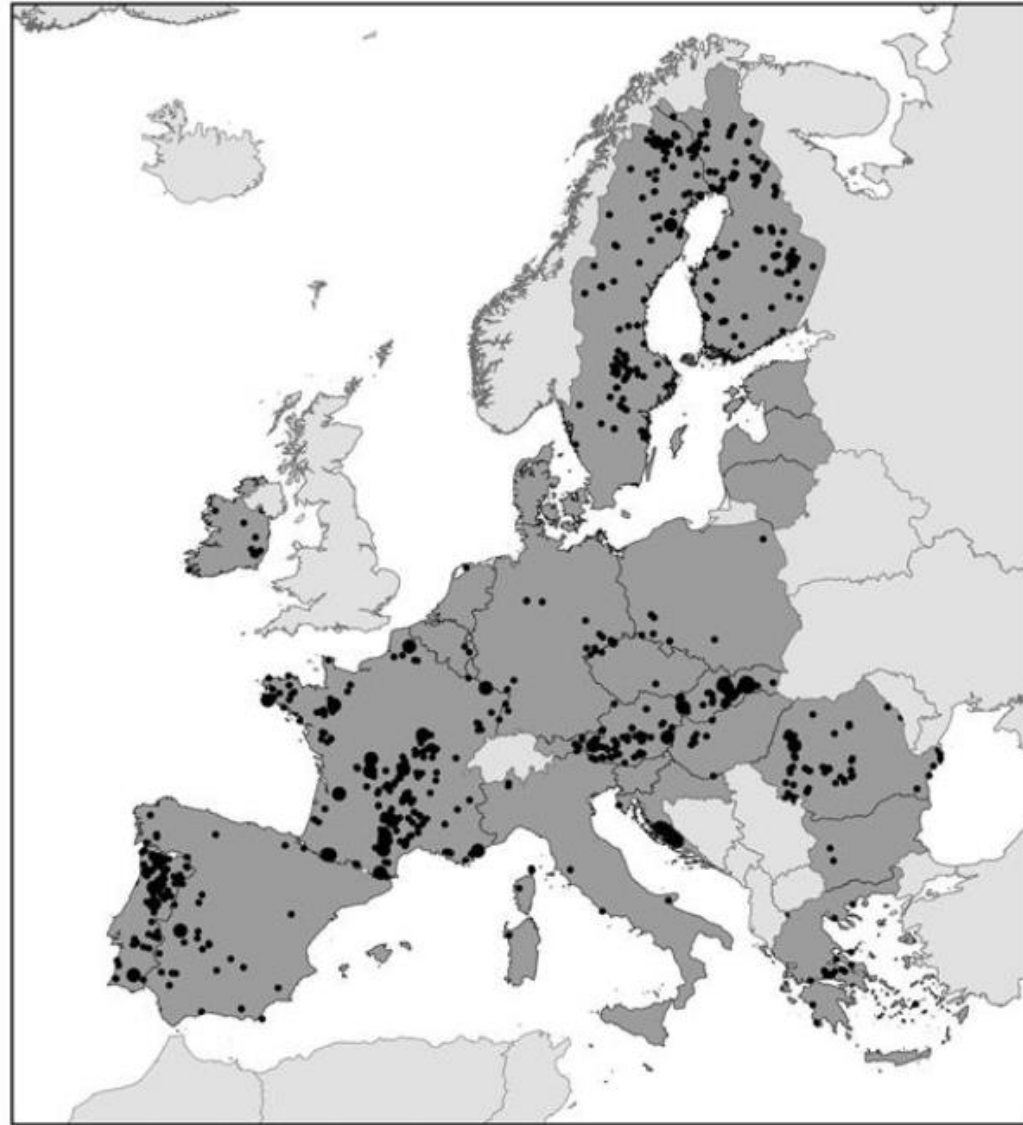
- Lisätään vihreän energian teollisuustoimivuutta
- Edistetään puhtaita teknologioita
- Vihreä siirtymä
- Keskitetty asiointipiste

CRMA

- EU:n raaka-aineriippuvuus
- CMR:ien kestävä ja turvallinen tuotto ja saatavuus
- EU:n 2030 ilmastotavoitteet
- Iso osa CRM Suomessa ja Ruotsissa
  - Paineita avata monia kaivoksia nopealla aikataululla
- Kiertotaloustavoitteet
  - Tulee hyödyntää olemassa olevia kaivannaisjätealueita

KRIITTISTEN RAAKA-AINEIDEN RESURSSIPOTENTIAALI EU:SSA

Kriittisten raaka-aineiden
esiintymät EU-27 (2020)

Tiedot toimittanut EuroGeoSurveys, yhdistetty muihin EU:n tietolähteisiin

Tavoitteet ja ongelmakohdat

RED III

- Komission ehdotus RED II-direktiivin päivittämiseksi
- Sitovat EU-tason kestävyyskriteerit energian tuotannossa käytettäville biomassoille
- Uusiutuvan energian minimivaatimukset rakennuksissa
- Biolämpölaitosten kestävyyskriteerit
- Tulee luoda teollisuusalueita, jossa nopea luvitusmenettely

Laki maaperän terveydestä

- Terveellinen maaperä v. 2050 mennessä
- Konkreettisia toimenpiteitä v. 2030 mennessä
- Direktiivi
- Land take mitigation – periaate
- PIMA-maiden selvittäminen ja tarvittaessa puhdistus

EU:n Ennallistamisasetuksen tilannekatsaus

- Ympäristöneuvoston kokouksessa 20.6.2023 jäsenmaat saavuttivat yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta, kun määräenemmistö jäsenmaista kannatti puheenjohtajavaltio Ruotsin kompromissiesitystä.
- Euroopan parlamentti muodosti oman näkemyksensä komission asetusehdotuksesta 12.7.2023. Se otti omassa kannassaan huomioon suurelta osin neuvoston jo tekemät muutosehdotukset komission asetusehdotukseen.
- Asetuksen valmistelu jatkuu kolmikantaneuvotteluissa (trilogi). Niissä neuvosto puheenjohtajamaan johdolla, EU-parlamentti ja EU-komissio neuvottelevat asetuksen lopullisesta sisällöstä. Kolmikantaneuvottelujen kesto on vaikea ennakoida, mutta laajoistakin lainsäädäntöehdotuksista on yleensä saavutettu sopu noin puoli vuotta kestäneissä neuvotteluissa.

Kompromissiesitys art 6

- Asetuksen voimaantulon ja vuoden 2030 välillä kaupunkien taajaan asuttujen osien viheralueet eivät saisi vähetä, jos niitä on vähemmän kuin 45 prosenttia pinta-alasta ja puiden latvusten peittävyys samoilla alueilla ei saisi vähentyä, jos se on alle 10 prosenttia.
- Vuoden 2030 jälkeen jäsenvaltiot saavat itse asettaa tavoitteensa lisätä viheralueita ja latvuspeitteisyyttä. Tavoitteet voidaan saavuttaa esimerkiksi lisäämällä viheralueita tai istuttamalla puita. Ehdotetut muutokset ottaisivat merkittävästi paremmin huomioon jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet, kuten Pohjoismaiden vihreät kaupungit.

- Lopputulos parlamentissa on Kuntaliiton näkemyksen mukaan todella hyvä. Saimme neuvoteltua mukaan kynnyksarvon, joka rajaa Suomen jo hyvin vihreitä kunnat pois, ja urbaanin viheralueen lisäämiseen saimme kansallista joustoa.
- EU-alueen kunnat ovat yhä sitoutuneita kasvattamaan viheralueen määrää pitkällä aikavälillä, mutta rajuisista numeerisista tavoitteista suhteessa kokonaispinta-alaan päästiin eroon. Muutokset parlamentin esitykseen saatiin lähes viime metreillä.

Vaikutukset Suomeen

- **3 asetusta** → sovelletaan suoraan sellaisenaan (SEUT 288)
  - muutoksia kansalliseen muutoksenmenettelyyn sääntelyyn
- **2 direktiiviä** → implementointi, tavoitteiden saavuttaminen
- Hyväksyttävyyys, kunnallinen itsehallinto
- Luvitusprosessi NZIA ja CMRA
  - hallintojärjestelmät menevät ristiin, vaikeampi yhteensovittaa
  - muutoksia luvituksen määräajoissa, yhteensovittava viranomainen?
- Maankäytön suunnittelu ja kriittiset raaka-aineet

Tuulivoima kunnissa

- Uusi hallintomenettelyopas – **Tuulivoimamenettelyt kunnassa**
  - <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2023/2250-tuulivoimamenettelyt-kunnassa>
- **KHO:2023:73 ja KHO:2023:70**
  - Susi ja tuulivoimalat
- **KHO:2023:67**
  - Vähäinen poikkeaminen tuulivoimalan rakennusluvasta
- **KHO:2023:59**
  - Poikkeaminen tuulivoimakaavasta
- **KHO:2023:57**
  - Maakuntakaavan ohjausvaikutus tuulivoimakaavassa
- Merituulivoimapuistot

Ilmastoasioiden ajankohtaiset

Pauliina Jalonen @jalonpa

Hallitusohjelmassa kuntien ilmastotyön tuki pienenee

- Kuntien velvoite ilmastosuunnitelman laatimiseen poistetaan (lainmuutos tulee 2024 aikana) ja sen myötä siihen myönnetty avustus poistuu myös (ei ole enää jaossa 2024)
- Useimmat kunnille myönnetyt ilmastopoliittiset avustukset leikkaantuvat joko kokonaan tai osittain (esim. energia-avustus ARA-yhteisöille ja kuntien vuokrataloyhteisöille, avustus kunnille öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseen).
- MUTTA: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa on aloittanut valtakunnallinen ilmastoyksikkö, joka keskittyy ilmastonmuutokseen sopeutumisen sekä maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden edistämiseen. Suunnitelmissa mm. kunnille ja alueille koulutusta ilmastonmuutokseen sopeutumisesta.

EU:n Fit for 55 –paketti etenee

- Aloitteista hyväksytty muut paitsi rakennusten energiatehokkuus- ja energiaverotusta koskevat aloitteet
- Suoraan kuntiin vaikuttava energiatehokkuusdirektiivi EED hyväksytty, mutta kansallinen toimeenpano määrittää tarkemmat vaikutukset (vuoden 2025 alusta pitäisi olla valmista)
- Päästökauppa laajenee liikenteeseen ja rakennusten erillislämmitykseen.
  - Uusi päästökauppa kattaisi pitkälti nykyisen päästökaupan ulkopuolisen polttoaineen jakelun. Direktiivin muutokset tulee toimeenpanna kesäkuun 2024 loppuun mennessä.
- EU:n hiilirajamekanismin (CBAM) toimeenpano alkoi lokakuun alussa – Uusia velvoitteita maahantuojille. Velvoitteet koskevat kaikkia yrityksiä ja yksityishenkilöitä, jotka tuovat maahan CBAM:n tuotteita.

2030 Ilmasto- tavoitteet

Sosiaalinen
ilmasto-
rahasto

Hiilitulli-
mekanismi

Tieliikenteen
ja rakennusten
päästökauppa

EU:n
päästökaup-
pajärjestelmä
sähköntuotantoa,
teollisuutta, meren-
kulkua ja lento-
liikennettä
varten

Energia-
verodirektiivi

Maankäyttöä,
metsätaloutta
ja maataloutta
koskeva
asetus

Energiatehokkuus-
direktiivi

EU:n metsä-
strategia

Taakanjako-
asetus

Uusiutuva
energiaa
koskeva
direktiivi

Vaihtoehtoisten
polttoaineden
infrastruktuuria
koskeva
asetus

Uusi FuelEU
Maritime
-aloite

Henkilö- ja
pakettiautojen
hiilidioksiidi-
päästönormit

ReFuelEU Aviation
-aloite

ILMASTO- KUNNAT

Tukea kuntien tavoitteelliseen ilmastotyöhön

www.kuntaliitto.fi/ilmastokunnat pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi #ilmastokunnat

Lue lisää Kuntaliiton julkaisuista

- **Kuinka kunnat kohtaavat ilmastonmuutoksen? – Opas varautumistyön kehittämiseen**
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2020/2081-kuinka-kunnat-kohtaavat-ilmastonmuutoksen>
- **Hur möter kommunerna klimatförändringen? – Handbok om hur arbetet för beredskap kan utvecklas**
<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2021/2106-hur-moter-kommunerna-klimatforandringen>
- **Ilmastonmuutos ja kunnat – Opas kuntien ilmastotyön tueksi**
<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2020/2031-ilmastonmuutos-ja-kunnat>
- **Klimatförändringen och kommunerna - Handbok för kommunernas klimatarbete**
<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2020/2057-klimatforandringen-och-kommunerna>

Ratkaisut luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehdään usein paikallisesti

Kuva: Riku Lumiaro, SYKE.

**LUONTO
KUNNAT**

[luontokunnat.fi](https://www.luontokunnat.fi)
[#luontokunnat](https://twitter.com/luontokunnat)
[#lahiluonto](https://twitter.com/laihiluonto)
[#kuntavaalit](https://twitter.com/kuntavaalit)

Luontokunnat-verkosto tukee kuntien työtä monimuotoisuuden hyväksi

Luontokunnat-verkosto

- Perustettu kunnissa tehtävän luontotyön tueksi syyskuussa 2020
- Mukana noin 300 henkilöä reilusta 100 kunnasta > Liitytään henkilöjäsenenä > Ei edellytä sitoumuksia ja toimenpiteitä kunnalta
- Keskeisimpänä tavoitteena on kuntien yhteistyön ja verkostoitumisen avulla saada kuntien potentiaali entistä paremmin käyttöön ja tukemaan kunnan elinvoimaa
- Toimintaa koordinoivat yhteistyössä SYKE ja Kuntaliitto
- Edistää monella tapaa luonto- ja lumo-toimintaa kunnissa
- Autettu kuntia tunnistamaan vaikuttavimpia luonnon monimuotoisuusteemoja
- Tärkeitä luontoteemoja on valittu aamukahvi- ja koulutustilaisuuksien aiheiksi
- Tavoitteina hyvien käytäntöjen jakamisen ja verkostoitumisen helpottaminen, sekä ajankohtaisen tiedon ja koulutusten tarjoaminen
- Luontokunnat-verkoston aamukahvit 10.10.2023: Kaupunkiniityt

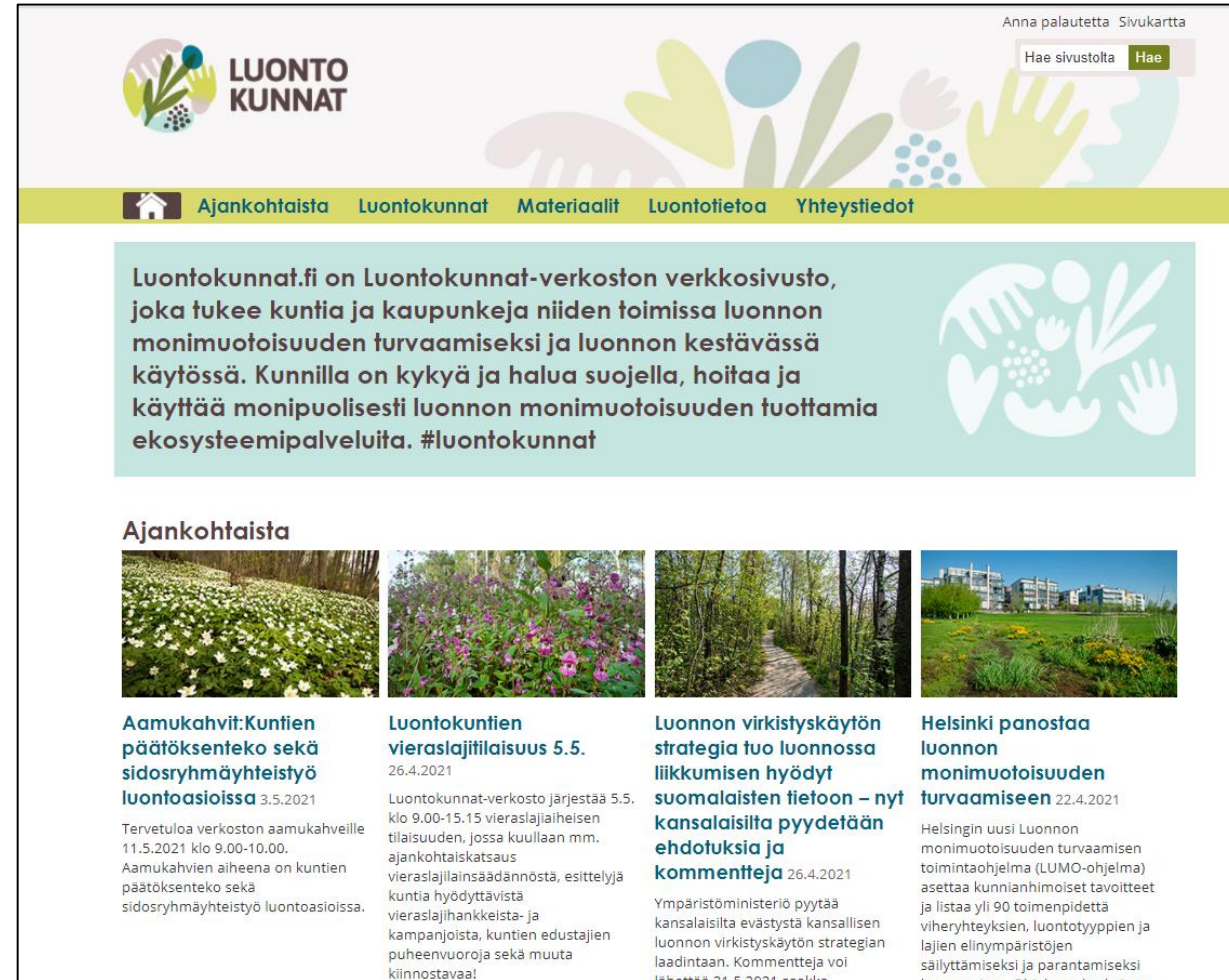

**LUONTO
KUNNAT**

[luontokunnat.fi](https://www.luontokunnat.fi)
[#luontokunnat](https://twitter.com/luontokunnat)

Verkoston toimintamuodot

- Teams-kanava keskusteluun
- Sähköpostilista tiedotukseen
- Webinaarit/koulutukset/seminaarit
- Verkostoitumistilaisuudet
- Yhteiset rahoitushaut ja -hankkeet
- Tiedotteet
- Verkkosivut: www.luontokunnat.fi
- Twitter-kanava: [@luontokunnat](https://twitter.com/luontokunnat)

Anna palautetta Sivukartta
Hae sivustolta Hae

LUONTO KUNNAT

Ajankohtaista Luontokunnat Materiaalit Luontotietoa Yhteystiedot

Luontokunnat.fi on Luontokunnat-verkoston verkkosivusto, joka tukee kuntia ja kaupunkeja niiden toimissa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja luonnon kestävässä käytössä. Kunnilla on kykyä ja halua suojella, hoitaa ja käyttää monipuolisesti luonnon monimuotoisuuden tuottamia ekosysteemipalveluita. #luontokunnat

Ajankohtaista

Aamukahvit: Kuntien päätöksenteko sekä sidosryhmäyhteistyö luontoasioissa 3.5.2021
Tervetuloa verkoston aamukahveille 11.5.2021 klo 9.00-10.00. Aamukahvien aiheena on kuntien päätöksenteko sekä sidosryhmäyhteistyö luontoasioissa.

Luontokuntien vieraslajifilaisuus 5.5. 26.4.2021
Luontokunnat-verkosto järjestää 5.5. klo 9.00-15.15 vieraslajifilaisen tilaisuuden, jossa kuullaan mm. ajankohtaiskatsaus vieraslajilainsäädännöstä, esittelyjä kuntia hyödyttävistä vieraslajihankkeista- ja kampanjoista, kuntien edustajien puheenvuoroja sekä muuta kiinnostavaa!

Luonnon virkistyskäytön strategia tuo luonnossa liikkumisen hyödyt suomalaisten tietoon – nyt kansalaisilta pyydetään ehdotuksia ja kommentteja 26.4.2021
Ympäristöministeriö pyytää kansalaisilta evästyä kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian laadintaan. Kommentteja voi lähettää 31.5.2021 saakka.

Helsinki panostaa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen 22.4.2021
Helsingin uusi Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (LUMO-ohjelma) asettaa kunnianhimoiset tavoitteet ja listaa yli 90 toimenpidettä viheryhteyksien, luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

**LUONTO
KUNNAT**

**luontokunnat.fi
#luontokunnat**

Luontoviisaat kunnat –verkosto

- Tavoitteelliseen toimintaan pyrkivä verkostonosa perustettiin 31.1.2023
- **Kunta liittyy valtuuston, hallituksen tai muun vastaavaa toimivaltaa käyttävän tahon päätöksellä verkoston jäseneksi sekä sitoutuu verkoston kriteereihin**
- Kriteerit koostuvat luontokadon hillintätoimista ja linjauksista, joilla kunta sitoutuu vähentämään oman toimintansa luontoa heikentäviä vaikutuksia ja edistämään luonnon monimuotoisuutta
- Kriteerit laadittu yhdessä kuntien kanssa seminaareissa ja työpajoissa
- Luontoviisaaksi kunnaksi hakevalla kunnalla on neljä vuotta aikaa täyttää kriteerit jäseneksi hyväksymisen jälkeen
- Liittyminen on mahdollista jatkuvasti
- Janakkala ja Vihti ensimmäiset luontoviisaat kunnat!

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Terveydensuojelu nyt ja tulevaisuudessa

- Kuntaliitto ja THL järjestävät yhteistyössä ”Terveydensuojelu nyt ja tulevaisuudessa” työpajan Tampereella (31.10.) ympäristöterveyspäivien yhteydessä.
- Työpajassa käsitellään mm. seuraavia kysymyksiä:
- Pitäisikö **toimivallan jakoa** eri viranomaisten **esim. ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen välillä** muuttaa tai tarkentaa?
- **Tehdäänkö päällekkäistä työtä**, valvotaanko samoja asioita monen eri viranomaisen toimesta (esim. työsuojelu-, pelastus-, **ympäristönsuojelu-**, rakennusvalvonta-, alkoholivalvontaviranomainen, sosiaalitoimi)?
- Työpaja on tarkoitettu erityisesti viranomaisille, joilla on kokemusta yhteistyöstä ja yhdyspintoja terveydensuojeluviranomaisen kanssa, erityisesti rakennus-, **ympäristönsuojelu-** ja työsuojeluviranomaisille sekä hyvinvointialueille.
- Kutsu on lähetetty kuntien kirjaamoihin.

Kuntien normituksen keventämishjelma

Hallitusohjelman kirjaus

*”Valtion ohjausta kuntiin arvioidaan ja uudistetaan hallituskauden aikana. Perusperiaatteena on vaikuttavuuteen ja **tavoitteellisuuteen perustuva ohjaus**, joka nojaa ennen kaikkea kumppanuuteen. Kaikkien kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan jatkamalla normien purkamista nykyisestä kuntien tehtäväkentästä. Tarkoitusta varten hallitus käynnistää kuntien **normituksen keventämishjelman**, johon kytketään **kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvin osin**. Kuntien toiminnan ja tehtävien **mitoitusta ja toteutustapojen yksityiskohtaista sääntelyä** karsitaan. Osana ohjelmaa toteutetaan erilaisia **kunta- ja aluekohtaisia kokeiluja**, joiden avulla kokeillaan miniminormiohjausta kuitenkin vaarantamatta ihmisten perustuslain mukaisia oikeuksia palveluihin.”*

Normituksen keventämishjelma

Tulevan lainsäädännön tavoiteohjaus

Mahdollistavan ja tavoitteiden kautta ohjaavan lainsäädännön edistäminen tulevissa lainvalmisteluprosesseissa.

- Jatkuvaa edunvalvontaa eri sektoreiden lainvalmisteluprosesseissa

Voimassa olevan lainsäädännön purku tai keventäminen

Voimassa olevien normien suora purku tai keventäminen.

- Normikohtaiset, sektorikohtaiset valmisteluprosessit

Tulevan lainsäädännön lakikokeilut

Lakikokeilujen avulla voidaan testata erilaisia palvelujen järjestämis- ja tuottamistapoja.

Lakikokeilut tarkoittavat määräajaksi asetettuja lakeja, joissa kokeilukunnille annetaan poikkeamismahdollisuus voimassa olevasta lainsäädännössä.

Lakikokeilut ovat keino testata uudenlaista sääntelyä, ennen kuin päätetään pysyvistä lainsäädäntömuutoksista.

- Lakikokeilukohtaiset valmisteluprosessit

- Ideoita normien purkamiseksi ja lakikokeiluiksi voi lähettää ville.nieminen@kuntaliitto.fi
- Viestiin toivotaan perusteluja: Mitä puretaan? Miksi puretaan? TAI Mitä kokeillaan? Miksi kokeillaan?

Kuntien teknisen toimen työvoimapula

Kuntaliiton suositukset

KUNTA LIITTO

Kuntien teknisen alan työvoimapula haittaa investointeja ja uhkaa kuntien elinvoimaa – mistä tekijät?

KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

KUNTA LIITTO

Kuntien teknisen toimen osaajapulan helpottamiseksi alaa ohjaava lainsäädäntö on suhteutettava käytettävissä olevaan työvoimaan.

KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

KUNTA LIITTO

KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

Kuntien teknisen toimen osaajapulan helpottamiseksi tarvitaan uusia tutkintoja ja opintosisältöjä palvelemaan työelämän tarpeita.

KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

KUNTA LIITTO

KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

Kuntien teknisen toimen työvoimapulan helpottamiseksi kunnat voivat itse vaikuttaa työnkuvien mielekkyyteen ja työnantajan houkuttelevuuteen.

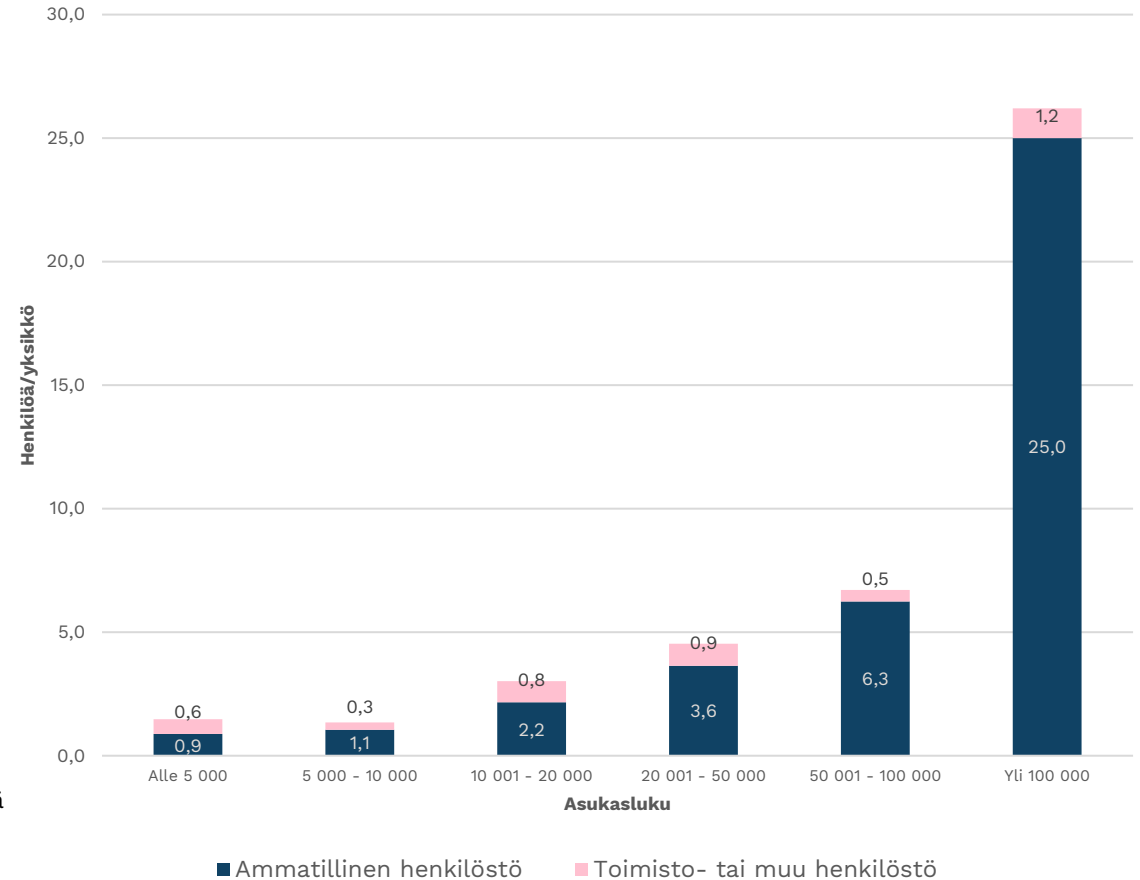
KUNNAN TYÖ ON KUNNON TYÖ!

<https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/miten-ratkaista-kuntien-teknisen-toimen-osaajapula>

Ympäristönsuojeluhallinnon henkilöstö

Yksikkökoko (alueen asukasluku)	Vastanneet yksiköt	Ympäristönsuojelun ammatillinen henkilöstö			Toimisto- tai muu henkilöstö		
		Henkilöä/ yksikkö	Henkilöä/ 1 000 as	Htv:t yhteensä	Henkilöä/ yksikkö	Henkilöä/ 1 000 as	Htv:t yhteensä
Alle 5 000	5	0,9	0,29	0,6	0,6	0,23	0,2
5 000 - 10 000	20	1,1	0,14	1,0	0,3	0,04	0,2
10 001 - 20 000	18	2,2	0,14	2,1	0,8	0,05	0,4
20 001 - 50 000	25	3,6	0,12	3,4	0,9	0,03	0,4
50 001 - 100 000	6	6,3	0,08	5,9	0,5	0,005	0,4
Yli 100 000	5	25,0	0,07	24,9	1,2	0,01	1,0
Koko maa	79	4,0	0,14	4,0	0,7	0,05	0,4

Ympäristönsuojelun ammatillinen sekä toimisto- ja muu henkilöstö kyselyyn vastanneissa yksiköissä keskimäärin vuonna 2021. Jaotteluperusteena on käytetty kunnan tai yhteisen ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueen asukaslukua

Tulevia seminaareja ja koulutuksia

- Ympäristö- ja vesilupapäivät 1.-2.11. Kuopio ja etäyhteys (YM)
- Maaperä kuntoon –päivät 15.11.-16.11. Lahti ja etäyhteys (YM)
- Hallintopakko haltuun ympäristönsuojelussa, ympäristöterveydenhuollossa ja rakennusvalvonnassa, etäkoulutus 29.11. 9:30 - 16:00 (FCG)
- Muutoksenhaku kunnan ympäristöasioissa, etäkoulutus 30.11. 9:00 - 11:00 (FCG)
- **Ympäristöjohdon päivät: JYVÄSKYLÄ** 13.2. - 14.2.2024 (FCG)
- Ympäristönsuojelun asetukset haltuun, etäkoulutus 24.4.2024 10:00 - 14:00 (FCG)
- **Ympäristönsuojelun viranomaispäivät, LAHTI** 5. - 6.6.2024 (FCG)
- <https://koulutus.fcg.fi/>
- <https://ym.fi/ymparistohallinnon-koulutus-ja-neuvottelupaivat>

Verkostoidu, vaikuta ja opi yhdyskunta ja ympäristö teemoissa

Uutiskirje Yhdyskunnat ja ympäristö

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/palvelut/kuntaliiton-uitiskirjeet>

- **Verkostot, tapahtumat, koulutukset**
<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/palvelut/verkostot-ja-tapahtumat>
- **Julkaisut:** <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut>

Uudistamme asiakaspalveluamme.
Ota yhteyttä uuden
neuvontapyyntölomakkeen kautta.

Vi förnyar vår kundtjänst.
Tag kontakt via blanketten
i rådgivningstjänsten.

**Kuntapäätätjä ja -tekijä:
Tarvitsetko apua?
Kysy asiantuntijoiltamme
osoitteessa
[Kuntaliitto.fi/neuvontapyynto](https://kuntaliitto.fi/neuvontapyynto)**

Kiitos!

Tommi Maasilta
ympäristöpäällikkö, yhdyskunta ja ympäristö yksikkö

tommi.maasilta@kuntaliitto.fi
09 711 2127

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO